

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

JUNIE 2018

GESKIEDENIS V2

PUNTE: 100

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 7 bladsye en 'n addendum van 9 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B gebaseer op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA

VRAAG 2: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 3: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

VRAAG 4: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 5: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

2. AFDELING A bestaan uit TWEE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat nodig is om hierdie vrae te beantwoord kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord TWEE vrae soos volg:

Minstens EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en minstens EEN moet 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te spandeer.
6. In die beantwoording van vrae behoort kandidate hulle kennis, vaardighede en insig toe te pas.
7. Die blote oorskryf van die bronne as antwoorde sal kandidate benadeel.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE-VRAE

Beantwoord EEN vraag uit hierdie afdeling. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, word in die ADDENDUM vervat.

VRAAG 1: WAT WAS DIE ROL VAN DIE SOWETO-OPSTAND IN DIE UITEINDELIKE ONDERGANG VAN DIE APARTHEIDSREGERING?

Verwys na Bron 1A, 1B, 1C, 1D en 1E om die volgende vrae te beantwoord.

1.1 Verwys na Bron 1A.

- 1.1.1 Gee DRIE redes wat Tsietsi Mashinini aanvoer vir die teenkanting van die onderwysstelsel deur swartes. (3 x 1) (3)
- 1.1.2 Gebruik die bron en jou eie kennis om die impak van oorvol klasse op swart studente te verduidelik. (1 x 2) (2)
- 1.1.3 Lewer kommentaar op Mashinini se stelling: 'Die meeste van die tyd kom die onderwyser net in, gee jou werk en stap weer uit.' (2 x 2) (4)

1.2 Lees Bron 1B.

- 1.2.1 Hoeveel tale, volgens die bron, was swart studente veronderstel om te doen? (1 x 1) (1)
- 1.2.2 Identifiseer DRIE vakke wat groot probleme vir swart leerders wat in Afrikaans onderrig was, veroorsaak het. (3 x 1) (3)
- 1.2.3 Gebruik die bron en jou eie kennis om te verduidelik hoe die studente van Soweto gereageer het op die instelling van Afrikaans as onderrigtaal. (1 x 2) (2)

1.3 Raadpleeg Bron 1C.

- 1.3.1 Gebruik jou eie kennis om die konsep, 'Swart Bewussyn' te definieer. (1 x 2) (2)
- 1.3.2 Watter organisasie het die hoofrol in die organisering van die Soweto-opstand gespeel? (1 x 1) (1)
- 1.3.3 Verduidelik hoe die Swartbewussynsbeweging die studente se weerstand teen apartheid in die 1970s beïnvloed het. (2 x 2) (4)

1.4 Lees Bron 1D.

- 1.4.1 Hoe, volgens die inligting in die bron, het die Soweto-opstand die ANC bevoordeel? (1 x 1) (1)
- 1.4.2 Noem enige DRIE lande wat ANC-rekrute gehuisves het. (3 x 1) (3)

1.4.3 Lees die volgende stelling:

‘Sodra een groep studente-leiers in aanhouding of in ballingskap verdwyn het, het ander na vore getree, gereed om hul plek in te neem.’

Watter gevolgtrekkings kan gemaak word oor tot die studente se houding teenoor apartheid? (2 x 2) (4)

1.4.4 Verduidelik die bruikbaarheid van hierdie bron vir historici wat die internasionale reaksie op die Soweto-opstand van 1976 bestudeer. (2 x 2) (4)

1.4.5 Verduidelik hoe die internasionale weerstand teen apartheid die Nasionale Party se beleide in die 1990's beïnvloed het. (2 x 2) (4)

1.5 Vergelyk Bron 1D en 1E. Hoe ondersteun die inligting in Bron 1D die bewyse in Bron 1E met betrekking tot die ondersteuning vir die ANC na die Soweto-opstand in 1976? (2 x 2) (4)

1.6 Deur gebruik te maak van die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis, skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT REËLS (80 woorde) waarin jy die rol van die Soweto-opstand in die uiteindelijke ondergang van die apartheidsregering verduidelik. (8)
[50]

VRAAG 2: WATTER MENSEREGTESKENDINGS WAS DEUR DIE WVK BLOOTGESTEL?

Verwys na Bron 2A, 2B, 2C, 2D en 2E om die volgende vrae te beantwoord.

2.1 Verwys na Bron 2A.

- 2.1.1 Wat, volgens die bron, was die doelwit van die WVK? (1 x 2) (2)
- 2.1.2 Noem TWEE redes waarom die WVK nie die volle waarheid kon ontbloot nie. (paragraaf 1) (2 x 1) (2)
- 2.1.3 Gebruik die bron en jou eie kennis om te verduidelik waarom dit belangrik was om die gruweldade wat tydens apartheid plaasgevind het, te ondersoek. (2 x 2) (4)

2.2 Lees Bron 2B.

- 2.2.1 Deur te verwys na die kontekstualisering en die bron, identifiseer TWEE menseregteskendings waaraan Portia Ndwandwe onderwerp was. (2 x 1) (2)
- 2.2.2 Identifiseer DRIE redes waarom die opgrawing van Portia se liggaam emosioneel vir die kommissaris was. (3 x 1) (3)
- 2.2.3 Waarom dink jy het die polisie haar probeer dwing om 'n informant te word? (2 x 2) (4)
- 2.2.4 Gebruik jou eie kennis om te verduidelik waarom Portia Ndwandwe die 'borsvoedende kryger (vegter)' genoem was? (1 x 2) (2)

- 2.3 Vergelyk Bron 2A en 2B. Hoe ondersteun die inligting in Bron 2A die bewyse in Bron 2B aangaande die suksesse van die WVK? (2 x 2) (4)

2.4 Raadpleeg Bron 2C.

- 2.4.1 Watter tipe menseregteskending word in hierdie bron beskryf?(1 x 1) (1)
- 2.4.2 Verduidelik die impak wat eensame aanhouding op Zahrah Narkedien gehad het. (2 x 2) (4)

2.5 Verwys na Bron 2D.

- 2.5.1 Definieer die begrip '*amnestie*' in die konteks van die WVK. (1 x 2) (2)
- 2.5.2 Waarom volgens die bron, het Derby-Lewis geweier om verskoning vir die moord op Chris Hani te vra? (2 x 1) (2)

2.5.3 Gebruik die bron en jou eie kennis om te verduidelik waarom Derby-Lewis nie amnestie toegestaan was nie. (2 x 2) (4)

2.6 Lees Bron 2E.

2.6.1 Waarom dink jy het Anne-Marie McGregor 'n beroep op die WVK oor die dood van haar seun gedoen? (1 x 2) (2)

2.6.2 Verduidelik die betroubaarheid van die visuele bron in die uitbeelding van die stemming (atmosfeer) van die geleentheid met die aanhoor van die waarheid oor haar seun se dood. Gebruik visuele leidrade vanuit die bron om jou antwoord te ondersteun. (2 x 2) (4)

2.7 Deur gebruik te maak van die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis, skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT REËLS (80 woorde) waarin jy die menseregteskendings wat deur die WVK blootgelê was, verduidelik. (8)
[50]

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag vanuit hierdie afdeling.

VRAAG 3

Verduidelik tot watter mate die internasionale gemeenskap se veroordeling van apartheid suksesvol was in die verbrokkeling van die Nasionalistiese bewind in Suid-Afrika tussen die jare 1970 en 1989.

[50]**VRAAG 4**

‘Die oordrag van politieke mag vanaf blanke minderheidsregering na ’n swart meerderheidsregering in 1994 in Suid-Afrika was nie ’n maklike proses nie.’

Stem jy saam met die stelling? Staaf jou argument met relevante historiese bewyse.

[50]**VRAAG 5**

‘Die ineenstorting van kommunisme in 1989 en die daaropvolgende gesprekke oor vreedsame naasbestaan tussen die ANC en die Nasionale Party het die platform vir die geboorte van ’n demokratiese Suid-Afrika gelê.’

Evalueer die geldigheid van hierdie stelling deur krities na die gebeure soos dit in die laat 1980’s tot 1990 ontvou het, te verwys.

[50]**TOTAAL: 100**

